

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Prezydenta W.

przy uczestnictwie B. O., R. O. i I. J.

o wpis,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 kwietnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki I. J.

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 5 lutego 2018 r., sygn. akt V Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
- 2) przyznaje radcy prawnemu P.B. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w W. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł podwyższoną o podatek od towarów i usług we właściwej stawce, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek. Cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą stanowiły podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestniczka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), któremu nadała formę pytań o zakres kognicji sądu wieczystoksięgowego, wyznaczonej przez ustawodawcę w art. 626⁸ § 2 k.p.c.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.),

musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problem sformułowany przez skarżącą nie ma cech określonych wyżej. W powołanych przez nią orzeczeniach - postanowieniach z 14 czerwca 2017 r., IV CSK 657/16 oraz z 25 kwietnia 2017 r., V CSK 503/16 - Sąd Najwyższy wskazał jedynie, że kognicja sądu wieczystoksięgowego obu instancji obejmuje również badanie dokumentów załączonych do skargi na czynność referendarza, polegającą na dokonaniu wpisu i załączonych do apelacji od postanowienia utrzymującego wpis w mocy, w zakresie wykazującym formalne i merytoryczne wady tych dokumentów, które przedstawiono przy wniosku jako podstawę żądanego wpisu. Odniesienie poglądów wyrażonych w tych orzeczeniach do stanu faktycznego niniejszej sprawy i dokumentów, które były podstawą żądanego wpisu, nie wskazuje na to, żeby w sprawie występowało istotne zagadnienie prawne. Stanowisko wyrażone w powołanych orzeczeniach nie zmienia jednak ustalonej w art. 626⁸ § 2 k.p.c. zasady, stosownie do której podczas rozpoznawania wniosku o wpis, sąd bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej.

Skarżąca powołała się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać z naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 385 k.p.c. przez jego zastosowanie oraz art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 626⁹ k.p.c., w związku z bazowaniem przez ten Sąd w ramach oceny prawnej wyłącznie na orzeczeniu wydanym w sprawie o uzgodnienie księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, przy pominięciu dwóch prawomocnych postanowień znajdujących się w aktach księgi wieczystej, wykazujących prawa uczestników do nieruchomości oraz przy pominięciu wadliwości decyzji administracyjnej, na której bazował sąd orzekający w sprawie o uzgodnienie księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku uczestniczki

o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego postanowienia nie potwierdza tezy o jego oczywistej wadliwości. Wyrok będący podstawą żadanego wpisu, zakończył postępowanie w sprawie o uzgodnienie z rzeczywistym stanem prawnym księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości, której dotyczy wnioszek. Jest on orzeczeniem późniejszym niż te orzeczenia, z których uczestnicy wywodzą swoje prawa do nieruchomości. W wyroku z 7 marca 2017 r., II CSK 248/16 (nie publ.) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że w sprawie o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym, uwzględnia się stan faktyczny i prawny na datę rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu, którą jest data zamknięcia rozprawy odwoławczej. Wyrok wydany w takiej sprawie stwierdza zatem stan prawny nieruchomości na tę datę i jest podstawą ujawnienia stosownych zmian w księdze wieczystej, a przeszkody ku temu nie mogą stanowić orzeczenia i akty administracyjne stwierdzające skutki zdarzeń, które miały miejsce zanim on zapadł (zob. też np. wyroki Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2018 r., II CSK 64/18, z 22 lutego 2018 r., I CSK 391/17, z 12 grudnia 2017 r., IV CSK 718/16, nie publ.). Uczestniczka kwestionuje dopuszczalność dokonanego wpisu z odwołaniem się do orzeczeń i aktów wcześniejszych niż orzeczenie będące jego podstawą, a zatem czyni to nieskutecznie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu pełnomocnika skarżącej orzeczono stosownie do § 2 i § 4 ust. 1 i 3 oraz § 11 pkt 5 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. poz. 233 ze zm.).